

نقش امید در سلامت خانواده

مؤلفان:

آریتا بهجت

مهدی شمالی احمدآبادی

زینب السادات توکانی

فاطمه زارع

فاطمه هاشمیان



زمستان ۱۳۹۸

ازدواج و تشکیل خانواده یکی از مسائل مهم در هر اجتماع است. از بدو پیدایش انسان بر روی کره زمین، همواره زنان و مردان، با تشکیل کانونی به نام خانواده، عمری را در کنار یکدیگر گذرانیده و فرزندی در دامان پرمهر خویش پرورانده و از این جهان رخت بر بسته‌اند. طبیعی‌ترین شکل خانواده، همین است که هیچ عاملی جز مرگ نتواند پیوند زناشویی را بکشد و مانع از شوهر جدایی بیفکند. برای این‌که بتوانیم مشکلات زندگی خانوادگی را از جامعه خود ریشه‌کن کنیم و گامی در راه تداوم بخشیدن به کرشمه صدان و رهبران اجتماعی برداریم، ابتدا باید بدانیم که خانواده چیست. ازدواج است که هر چه دیدگاه ما عمیق‌تر باشد، به شناختی کامل‌تر و قابل اعتمادتر رسیده‌ایم و هر چه شناخت ما از خانواده کامل‌تر و عمیق‌تر باشد، بهتر می‌توانیم به این نهاد مقدس، رونق بخشیم و تزلزل و ناپایداری را از محیط آن دور سازیم. در جوامع انسانی، خانواده به گروهی از افراد گفته می‌شود که یکدیگر از طریق هم‌خونی، تمایل سببی، یا مکان زندگی مشترک وابستگی دارند. خانواده در بیشتر جوامع، نهاد اصلی جامعه‌پذیری کودکان است. سازمان خانوادگی (۱۹۹۴) نیز در آمار جمعیتی خود، خانواده را چنین تعریف می‌کند: «خانواده یا خانواده به گروه دو یا چند نفره‌ای اطلاق می‌شود که با هم زندگی می‌کنند؛ درآمد مشترک برای غذا و دیگر ضروریات زندگی دارند و از طریق هم‌خونی، فرزندخواندگی یا ازدواج، با هم نسبت دارند. آنچه در خصوص خانواده دارای اهمیت زیادی است، روابط بین زوج‌ها به عنوان مدیران خانواده است. اگر این روابط بر مبنایی صحیح پایه‌گذاری شود، زندگی از کیفیت خوبی برخوردار خواهد بود و اعضای آن نیز از لحاظ روانی در وضعیت خوبی قرار خواهند داشت. در این کتاب به بررسی نقش امید در سلامت خانواده پرداختیم.

فهرست مطالب

فصل اول: اهمیت خانواده

مقدمه	۱۵
خانواده و مشکلات زوجها	۱۶
اهمیت و بررسی مشکلات خانواده	۲۰

فصل دوم: کیفیت زندگی

بخش اول: مروری بر کیفیت زندگی	۲۵
کیفیت زندگی	۲۵
تاریخچه کیفیت زندگی	۲۶
تعاریف مربوط به کیفیت زندگی	۲۸
رویکردهای کیفیت زندگی	۳۴
۱- رویکرد جامعه‌شناختی	۳۴
۲- رویکرد روان‌شناختی	۳۵
۳- رویکرد اقتصادی	۳۶
۴- رویکرد اکولوژیکی	۳۷
نظریه‌های کیفیت زندگی	۳۷
۱- نظریه‌های مبتنی بر فرد	۳۸
۲- نظریه‌های مبتنی بر خانواده	۳۹
۳- نظریه‌های روان‌شناختی	۴۰
۴- نظریه‌های انسان‌شناسی	۴۲
۵- نظریه کیفیت زندگی جهانی	۴۲
ابعاد کیفیت زندگی	۴۳
۱- بعد جسمی	۴۳

- ۴۳ ۲- بعد روحی
- ۴۳ ۳- بعد روانی
- ۴۳ ۴- بعد اجتماعی
- ۴۳ ۵- بعد علائم
- ۴۴ عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی
- ۴۴ ۱- رضایت فردی
- ۴۴ ۲- عامل محیط فیزیکی
- ۴۴ ۳- عوامل محیطی اجتماعی
- ۴۴ ۴- عوامل اقتصادی اجتماعی
- ۴۴ ۵- عامل فرهنگی
- ۴۵ ۶- عوامل وضعیت سلامتی
- ۴۵ ۷- عوامل شخصیتی
- ۴۵ ویژگی‌های کیفیت زندگی
- ۴۵ ۱- چند بعدی بودن
- ۴۶ ۲- ذهنی بودن
- ۴۶ ۳- پویا بودن
- ۴۷ کاربردهای اندازه‌گیری کیفیت زندگی
- ۴۷ ۱- پزشکی
- ۴۷ ۲- روابط پزشک بیمار
- ۴۷ ۳- تعیین کارایی درمان‌های مختلف
- ۴۷ ۴- ارزیابی خدمات بهداشتی
- ۴۷ ۵- تحقیقات
- ۴۷ ۶- سیاستگذاری
- ۴۸ بخش دوم: نقش سلامت روان بر زوج‌ها و خانواده
- ۴۸ سلامت روان
- ۴۹ تاریخچه سلامت روانی

۵۲	تعاریف سلامت روانی
۵۴	جایگاه سلامت روان در جامعه
۵۶	ویژگی‌های سلامت روان
۵۷	دیدگاه‌های مربوط به سلامت روان
۵۷	۱- دیدگاه‌های مزلو
۵۸	۲- دیدگاه روانی - اجتماعی و زیستی - روانی
۵۹	- دیدگاه اریک اریکسون
۵۹	- دیدگاه ارنست هرن
۶۰	- دیدگاه اریک برن
۶۱	- دیدگاه هری استان سلیوان
۶۲	- دیدگاه اریک فروم
۶۴	۳- رویکرد روان‌شناختی
۶۴	- دیدگاه کنراد لورنز
۶۴	- دیدگاه مک دوگال
۶۵	- دیدگاه اسکینر
۶۶	۴- رویکرد روانکاوی
۶۶	- دیدگاه یونگ
۶۸	- دیدگاه صفات موری
۷۰	۵- دیدگاه انسان‌گرایانه
۷۰	- گرودون آلپورت

فصل سوم: نقش امید در بهبود کیفیت زندگی و سلامت روان زوجها

۷۵	مقدمه
۷۵	نارنجیه امید
۷۷	نظریه امید: یک الگوی تفکر هدف - مدار
۸۱	چگونگی شکل‌گیری امید

نظریه ابعاد امید	۸۳
۱- بعد شناختی	۸۳
۲- بعد عاطفی	۸۴
۳- بعد رفتاری	۸۴
۴- بعد نسبی	۸۴
۵- بعد زمانی	۸۴
۶- بعد زمینه‌ای	۸۴
نظریه امید	۸۵
۱- نظریه سرسختی	۸۷
۲- نظریه زمانی	۸۷
۳- نظریه خردی	۸۸
نقش امید بر ابعاد انشعابی	۸۹
چگونگی تأثیر امید بر کیفیت زندگی و سلامت روان زوجها	۹۱
منابع و مآخذ	۹۷
منابع فارسی	۹۷
منابع لاتین	۱۰۲
ضمائم	۱۰۵